Mariàngela Vilallonga: “La immersió lingüística està en risc a Catalunya”

Mariàngela Vilallonga fou consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya com a part del govern de Quim Torra durant divuit mesos i posteriorment va reingressar a la Universitat de Girona. Parlem amb ella sobre la immersió lingüística, el català i la seva etapa al govern

De **Marçal Llimona** - 25/01/2022

Mariàngela Vilallonga

Mariàngela Vilallonga (Girona, 1952) és catedràtica de filologia llatina a la Universitat de Girona i directora de la Càtedra de Patrimoni Literari Anglada – Fages. Va ser vicepresidenta de l’IEC i des del maig de 2021 és la presidenta de la Fundació Prudenci Bertrana. Entre març de 2019 i setembre de 2020 fou consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya com a part del govern de Quim Torra i posteriorment va reingressar al cos de catedràtics de la Universitat de Girona.

Pregunta: Vam acabar l’any amb una sentència del Tribunal Suprem que imposava la obligatorietat d’impartir un 25% de les classes de castellà a l’aula. Què en penses?

Resposta: És un atac més contra la llengua catalana i contra els catalans que defensem la nostra llengua. Ho hem fet aferrissadament i per això encara parlem el català. El que passa és que en aquests moments l’escola i l’ús del català no és el mateix que fa quaranta anys o quan jo era petita, jo anava a col·legi en castellà, però, en canvi, sempre parlàvem en català. El problema arriba als patis de les escoles. Molts nens quan surten al pati parlen altres llengües, aquesta és una dificultat que s’ha afegit. Alguna cosa ha fallat.

Què ha de fer el Govern davant d’un atac com aquest?

S’ha de vetllar perquè es parli català, començant per l’escola. El departament d’Educació ha de tenir la suficient força perquè pugui intervenir a les aules fent totes les classes en català, que la llengua vehicular sigui el català i que faci de cohesió social. Ningú té la pedra filosofal per saber què s’ha de fer des de la Generalitat. Tant de bo la tinguéssim.

Està en risc la immersió lingüística?

Sí, és clar. Més enllà de Canet de Mar, ara hi ha altres pobles que també han tingut un atac d'aquestes característiques que ha de fer les classes el 25% en castellà. És evident que està en risc.

Com vas viure l'etapa de consellera?

Tinc una empremta forta pel pas de la política i d'aquests divuit mesos de consellera de Cultura. Ja era difícil quan vaig començar perquè veníem del 2017, del 155. Entrava en una Conselleria on l'anterior consellera hi havia estat nou mesos, l'altre només tres mesos... vaig entrar ja amb una certa inestabilitat, va suposar un entrebanc perquè vaig entrar amb feina ja començada, però jo en vaig poder iniciar d'altres segons el meu criteri; fins que va arribar la pandèmia. Si jo m'havia plantejat l'ampliació de museus com el MNAC o el MACBA, els diners que havíem de destinar a segons quines partides els vam haver de destinar a fer una cosa que el departament de cultura no havia fet mai, una prestació social, ho vam fer juntament amb el departament de Treball. Vam viure una precarietat extrema; durant la pandèmia va ser dur, vam fer tot el que vam tenir a les nostres mans per poder ajudar a aquestes persones que eren la baula més feble de la cultura. El món de la cultura viu sobretot de la presencialitat, les actuacions i els grups de teatre, les llibreries... el món de la música, els festivals i els teatres van ser els més afectats.

Quins van ser els eixos que es va marcar com a consellera?

La llengua catalana era un dels meus pilars, li vam dedicar una part important dels diners de la Conselleria. El patrimoni arquitectònic i artístic que té Catalunya que és impressionant. Tenim uns grans monuments que s'han de conservar i mantenir i tot això costa molts diners. Els museus era un altre dels punts rellevants de la meva etapa com a consellera de Cultura. Que hi hagués consens per la llengua catalana i la cultura, vam poder endreçar el CoNCA (organisme del Departament de Cultura que estava obsolet). L'ICEC també tenia unes mancances i vam aconseguir al Parlament arreglar la llei perquè pogués continuar donant subvencions.

Va valer la pena? T'han quedat ganes de tornar?

Sí, va valer la pena. Divuit mesos intensíssims, però tornaria a dir que sí, tot i saber-ne el final. Si el país em necessita, que és el raonament que em vaig fer en aquell moment, només puc dir que sí perquè tota la meva vida l'he dedicada a la cultura. Hi tornaria amb condicionants perquè hi vaig deixar part de la meva salut també.

Vas patir un ensurt, un ictus. Com estàs?

Tinc una seqüela a la part dreta del meu cos, però no m'impedeix fer res. És una nosa. Vaig tenir un ensurt, sí.

Com veu el nou govern?

És un govern al qual li desitjo tota la sort del món, estan fent tot el que poden. No hem d'oblidar mai que som una autonomia d'un Estat Espanyol, ho hem de tenir present. El govern de la Generalitat pot fer el que pot fer, ni el Parlament pot legislar tot el que voldria ni la Generalitat pot governar tot el que voldria governar. Per tant, tenint en compte aquesta premissa, el govern ha de fer que Catalunya tiri endavant i que vagi el millor possible. Aquest ha de ser el seu objectiu.

Quin missatge enviaries a aquella gent que parla sobre els independents?

De les dones que hem sigut al govern, des de la recuperació de la Generalitat de Catalunya, només quatre no hem estat o estem afiliades a cap partit. Quan jo era consellera es van generar rebomboris, però penso que a vegades és bo perquè prens consciència de les coses. Quan o estava al capdavant de Cultura vaig dir que al Parlament i a TV3 es parlava massa castellà, va ser una mena de revulsiu. Potser no era oportú dir-ho, tanmateix a vegades anant una mica més enllà es poden

aconseguir coses. La realitat és una, no som una república en aquests moments, som una autonomia d'un estat espanyol.

Com va la nova etapa?

Fa quaranta-vuit anys que dono classe de llatí a la universitat. Els estudiants cada any són un any més joves i ara me'ls he trobat tres anys més joves. Si tu estimes el que fas, i per mi donar classes de llatí sempre ha estat una vocació, no pot ser dolent. Per mi és molt bo donar classes de llatí, però ja se m'està acabant. Intentaré continuar vinculada a la universitat a través de la Càtedra de patrimoni literari de la Universitat de Girona i si em necessiten jo hi seré. També a l'Institut d'Estudis Catalans. Fa molts anys que soc membre de l'IEC i formo part de la Comissió de lexicografia.

Portes el compte de Twitter de Mercè Rodoreda. Com va?

El vaig crear l'any 2017 i, com es diu col·loquialment, ho està petant, té molt d'èxit. Mercè Rodoreda és una de les meves vocacions i cada dia agafo un llibre seu, l'obro i trobo la frase que posaré aquell dia. A vegades repeteixo, depèn del que convé aquell dia. Em pregunto, com està el pensament català? I així miro què publicaré.

Defineix amb una paraula...
Laura Borràs: Tot força, tot moviment.
Alba Vergés: Dolça, una bona consellera de Salut.
Clara Ponsatí: Un tro.
Pilar Rahola: Punts suspensius.
Isona Passola: Una bona presidenta de l'Ateneu i una bona directora de cinema.
Pere Aragonès: Bé, en tinc un bon record.
Carles Puigdemont: Va ser alumne meu a la universitat. Me l'estimo de fa molts anys.
Mercè Rodoreda: La gran escriptora catalana de tots els temps. No només la dona escriptora, sinó l'escriptor català.
Santi Vila: Escriu bé.
Muriel Casals: Enyorada, ho va fer tot per Catalunya.
Quim Torra: Intel·lectual.
Mariàngela Vilallonga: Una professora de llatí, una llatinista convençuda.
I un lema de vida? "En les circumstàncies favorables tingues temor i en les difícils esperança", d'Horaci.
I un llibre que ens puguis recomanar? *Les Odes* d'Horaci i qualsevol llibre de Mercè Rodoreda com *Mirall trencat* o *La Plaça del Diamant*.

Per escoltar l'entrevista sencera a Mariàngela Vilallonga, feu click en aquest enllaç.

Marçal Llimona

Periodista. Director d'El Matí. Tècnic de Comunicació a l'Ajuntament de Cardona. Dirigeix un programa d'actualitat política i cultural a Ràdio Viladecavalls.